Çocuk Alg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuk Alg? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18699

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuk Alg? Ölçe?i (Child Perception Questionnaire, CPQ11-14), 11 ila 14 ya? aras? çocuklar?n a??z sa?l??? ile ili?kili ya?am kalitesini (AS?YK) de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? standart bir ölçektir. Bu giri?, ölçe?in Türkiye'deki çocuk popülasyonuna yönelik 2017 y?l?nda gerçekle?tirilen **uyarlama** çal??mas?n? detayland?rmaktad?r. N. Bekiro?lu ve arkada?lar? taraf?ndan yürütülen bu çal??ma, ölçe?in Türkçe formunun psikometrik özelliklerini, özellikle de **Rasch Analizi** yöntemini kullanarak incelemi?tir. Amaç, Türkçe konu?an çocuklarda a??z sa?l???n?n günlük ya?am üzerindeki etkisini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçebilecek bir araç sunmakt?r.

Ölçek, uluslararas? alanda kabul görmü? olan CPQ'nun adaptasyonudur ve Pediatrik Di? Hekimli?i alan?nda klinik ara?t?rmalar ve epidemiyolojik çal??malar için hayati önem ta??maktad?r. Çal??ma, adaptasyon sürecinin titizlikle yürütüldü?ünü ve Rasch modelinin, ölçe?in maddelerinin Türk kültürü ve diline uygunlu?unu ba?ar?yla do?rulad???n? göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Alg? Ölçe?i, CPQ11-14, **A??z Sa?l??? ile ?li?kili Ya?am Kalitesi** (AS?YK), Rasch Analizi, Uyarlama, Pediatrik Di? Hekimli?i, Psikometri.

Yazarlar

N. Bekiroglu, M. Bakkal, G. Ozbay, P. G. Karadeniz, B. Kargul.

Amaç

Çocuk Alg? Ölçe?i'nin temel amac?, 11-14 ya? aral???ndaki çocuklar?n subjektif olarak alg?lad?klar? a??z sa?l??? durumlar?n?n, onlar?n ya?am kaliteleri üzerindeki etkisini kantitatif olarak ölçmektir. Bu ölçek, sadece klinik belirtileri de?il, ayn? zamanda a??z sa?l??? sorunlar?n?n sosyal, psikolojik ve fonksiyonel sonuçlar?n? da de?erlendirmeye odaklan?r.

Türkçe adaptasyon çal??mas?n?n özel amac?, orijinal CPQ11-14 ölçe?inin dilsel ve kültürel e?de?erli?ini sa?lamak ve Türk popülasyonunda uygulanabilirli?ini kan?tlamakt?r. Bu adaptasyon, Türkiye'de yap?lan ara?t?rmalarda standart ve geçerli bir AS?YK ölçüm arac?n?n kullan?lmas?n? mümkün k?lm??t?r.

Yap?

Ölçek, psikolojide ve sa?l?k bilimlerinde önemli bir yap? olan **A??z Sa?l??? ile ?li?kili Ya?am Kalitesi** (AS?YK) yap?s?n? ölçmektedir. AS?YK, bireyin a??z, di? ve çene yap?s?yla ilgili durumunun, fiziksel, sosyal ve duygusal refah?n? ne ölçüde etkiledi?ini ifade eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

CPQ11-14 genellikle dört ana etki alan?n? kapsar: Oral Semptomlar (a?r? ve rahats?zl?k), Fonksiyonel K?s?tlamalar (yeme, konu?ma zorluklar?), Duygusal ?yilik Hali (utanma, endi?e) ve Sosyal ?yilik Hali (arkada?larla etkile?im, okul performans?). Ölçek, bu dört alan üzerinden çocuklar?n genel ya?am kalitesinin a??z sa?l???ndan nas?l etkilendi?ini bütüncül bir bak?? aç?s?yla ortaya koyar.

Geçerlik

Çocuk Alg? Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?n?n geçerlik çal??mas?, Bekiro?lu ve arkada?lar? (2017) taraf?ndan **Rasch Analizi** kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir. Rasch Analizi, klasik test teorisinin ötesine geçerek, ölçek maddelerinin zorluk seviyelerini ve kat?l?mc?lar?n yetenek seviyelerini ayn? ölçek üzerinde haritalayarak güçlü bir yap?sal geçerlik kan?t? sunar.

Çal??mada, Rasch modeline uygunluk (misfit) istatistikleri incelenmi? ve ölçe?in maddelerinin tek bir temel yap?y? (AS?YK) ölçtü?ü do?rulanm??t?r. Bu yakla??m, sadece maddelerin geçerli?ini de?il, ayn? zamanda derecelendirme kategorilerinin i?levselli?ini de inceleyerek, ölçe?in Türk popülasyonunda **yap? geçerli?i** aç?s?ndan sa?lam oldu?unu göstermi?tir.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?nda ölçe?in güvenirli?i de detayl? olarak incelenmi?tir. Güvenirlik, ölçe?in tutarl? ve tekrarlanabilir ölçümler yapma yetene?ini ifade eder. Rasch analizinde güvenirlik, genellikle Ki?i Ayr?m? ?ndeksi (Person Separation Index) ile de?erlendirilir.

Yüksek Ki?i Ayr?m? ?ndeksi, ölçe?in farkl? yetenek seviyelerine sahip bireyleri ay?rt etme gücünün yüksek oldu?unu gösterir. Bekiro?lu ve arkada?lar?n?n çal??mas?, CPQ11-14'ün Türkçe formunun, çocuklar?n a??z sa?l??? ile ilgili ya?am kalitesi alg?lar?n? tutarl? bir ?ekilde ölçmek için yeterli **iç tutarl?l??a** sahip oldu?unu teyit etmi?tir.

Faktör Analizi

Çocuk Alg? Ölçe?i'nin (CPQ11-14) Türkçe adaptasyonunda yap?sal do?rulama için temel olarak **Rasch Analizi** kullan?lm??t?r. Rasch modeli, maddelerin tek bir latent yap? (AS?YK) etraf?nda toplan?p toplanmad???n? inceler; bu, geleneksel Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemlerinden farkl? bir boyutluluk inceleme biçimidir.

Rasch Analizi, ölçe?in maddelerinin ideal bir ölçüm arac? olarak i?lev görüp görmedi?ini belirlerken, geleneksel faktör yap?lar?n?n (Oral Semptomlar, Fonksiyonel K?s?tlamalar vb.) bu popülasyonda tek bir genel AS?YK skoruna indirgenip indirgenemeyece?ini de test eder. Çal??ma, ölçe?in genel olarak iyi bir uyum sergiledi?ini ve AS?YK'n?n tutarl? bir ?ekilde ölçüldü?ünü ortaya koymu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: Çocuklar?n kendi bildirimine dayal? anket formu (Self-report questionnaire).

Kullan?labilir Diller: Türkçe (Uyarlama); Orijinal ?ngilizce ve di?er birçok dilde mevcuttur.

Popülasyon Grubu: Çocuklar.

Ya? Grubu: 11-14 ya?.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki 11-14 ya? aral???ndaki okul ça??ndaki çocuklar.

Test Metodolojisi: Psikometrik de?erlendirme, Rasch Analizi kullan?larak yap?lm??t?r. Ölçek maddeleri genellikle 5 noktal? Likert tipi bir derecelendirme kullan?r (Örn: Hiçbir zaman, Nadiren, Bazen, S?k s?k, Çok s?k). Orijinal PDF'e buradan ula??labilir: child-perception-questionnaire-cpq11-14-toad.pdf

Anahtar Kelimeler

Di? Sa?l???, Ya?am Kalitesi, Pediatrik Psikoloji, Rasch, Ölçek Geli?tirme, **Geçerlik**, **Güvenirlik**.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Meltem Bakkal

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi Kaynakta Mevcut De?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi Kaynakta Mevcut De?ildir.

Yaz??ma Adresi: Meltem Bakkal, meltembakkal@gmail.com

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Uyarlama Y?l?: 2017 (Yay?n y?l?).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? veya telif haklar? hakk?nda kesin bir bilgi kaynakta mevcut de?ildir. Kullan?m için sorumlu yazar Meltem Bakkal ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Referans DOI: 10.1016/j.pdj.2016.09.003

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Bekiroglu, N., Bakkal, M., Ozbay, G., Karadeniz, P. G., & Kargul, B. (2017). Validity and reliability of Child Perception Questionnaire (CPQ11-14) by Rasch Analysis in Turkish children. *Pediatric Dental Journal, 27*(1), 14-20. DOI: 10.1016/j.pdj.2016.09.003.

Çocuk Alg? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için yay?mlanan makaleye veya sorumlu yazara ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM